deris vulnere mortali affectũ. Demõ
enim plagam illi inflixit: idcirco neq̃
erit is rurſum ꝑ te exulcerãd⁹ vel a⸗
liquo modo calcand⁹: quẽ videris ꝑ
demonem conſternatum. ſiquidẽ lice
bit tibi ſtanti illi ⁊ erecto opem ⁊ ſalu
tem ferre. Qȝ ſi in reddenda iniuriaꝝ
vice et ipſe corrues: cui erit vos ſulle
uandi facultas? nũ ſaucio illi? minime
Num tibi qui eque atq̃ ille concidi⸗
ſti? Quo enim pacto qui tibi ipſi facẽ
ſatis nequieris: opẽ alteri tuleris? cõ
ſiſte itaq̃ ⁊ animi quadã magnitudĩe
ſcuto prelato: fratrẽ vel mortuũ e pꝛe⸗
lio ſubtrahe: perculſũq̃ ira haud irri
tabis: quin potius affixuȝ ei ſpiculũ:
auellito. Cuiuſmodi vite conſuetudo
ſi fuerit per nos ſeruata ſtatim optĩa
erimus valitudine communiti. Verũ
ſi fuerimus ĩ nos ſemꝑ armati: nulla
erit demonum induſtria ad noſtrũ exi
tium neceſſaria. Eteñ ſi ciuile belluȝ
graue exiſtimandum eſt. magis tamẽ
noſtrum hoc eo moleſtius eſſe appa⸗
rebit: quo noſtre huius ſocietatis hu
mane: vel potius neceſſitudinis iura
potiora ſunt. Necauit Cain quondã
germanum Abel: ⁊ ꝓpinquitatis ſan⸗
guinem fudit: que cedes tanto iniqui
oꝛ habenda ẽ: quanto conſanguinitas
ipſa ſublimioꝛ. Is vtiq̃ corp⁹ ferro
tranſfodit: tu vero in animã gladium
acuis. Cain foꝛte prioꝛ malo affectus
eſt: at non male pati: ſed facere impꝛo
be: hoc eſt male perpeti. Attendite ita
q̃. Occidit cain. Abel enect⁹ eſt: vter
hoꝝ extinctus eſt? ille ne qui p⁹ moꝛ⸗
tem ad deum clamitans queſtus eſt:
vox inquiens ſanguinis fratris tui
clamat ad me de terra: an is qui vitã
omnem tranſegit trepidus? Is ſane:
is erat q̃uis moꝛtuo calamitoſioꝛ. Vi
des itaq̃ q̃ꝫ longe preſtet illa te inini⸗
rie tolerantia. vel ſi fuerit aduſq̃ inte
ritum peruentuȝ? Ediſce preterea q̃ꝫ
ſit conditione inferioꝛ: q̃ illã ĩtulerit.
Percuſſit germanũ Cain. e vita q̃ꝫ
ſuſtulit. hoꝛum tamen coꝛonatus ẽ al
ter: alter penas pꝛo ſcelere luit. iniu⸗
ſtius Abel occiſus eſt: moꝛtuus tamẽ
cedis fratrem inſimulans vexabat: ⁊
compꝛehenſuȝ manibus tenebat. Ca
in vero tacens ⁊ a deo increpitus:
pudoꝛe afficiebatur: contraq̃ q̃ꝫ ſpe⸗
raret: effecit. fratrẽ enim quẽ deo gra
tum ſpectaſſet: interemit: exiſtimans
poſſe hoc pacto diuinũ illi amoꝛem (
quẽ auxit magis) intercludere. ſiqui
dem moꝛtuũ deus diligentius cõqui⸗
rebat: dicens. Vbi nam Abel frater
tuus? nõ eñ dei deſideriũ extinxit in
uidia: quin potius auctũ reddidit. nõ
eñ tua hac cede cain: ſunt abel hono
res ĩminuti: ſed aucti magis ⁊ amplia
ti. atqui etſi antehac illũ tibi ſubiece
rat deus: nunc tñ de te vel extinctus:
ſuppliciũ ſumet. plurimũ ei is deũ co⸗
lebat. Vter igit̃ hoꝝ de cede ſentẽti⸗
am laturus eſt: qui ſumpſerit: an qui
dederit penas? qui tanto fuerit apud
deum dign⁹ honoꝛe habit⁹: an q̃ noua
quadã ſit et exquiſita pena affectus?
Vincẽtẽ abel nihil es Cain veritus:
moꝛtuũ ergo ꝑtimeſce. cũ ferro hunc
eſſes inuaſur⁹: nihil trepidaſti: foꝛmi⸗
dine tñ ſanguine ꝓfuſo perpetua ca
piere. Nunc cũ in humanis ageret: ti
bi vel moꝛigerũ. haud toleraſti: moꝛ⸗
tui ergo acerbioꝛ huius erit ĩ te dñã⸗
tus. His itaq̃ oĩbus cognitiõe ꝑcep
tis: inuidia cauẽda erit: ⁊ neq̃cia exti
guenda: reddẽdaq̃ mutuo charitas:
vt ꝑ eã nobis: cũ vite hui⁹: tũ future:
bona vendicem⁹.

¶ Deũ diligam⁹ q̃ prioꝛ dilexit nos.
Et paciamur aduerſa libenter ꝓ ſui
amoꝛe. ¶ Sermo. xviij.

Ectemur ⁊ nos ſupnas illas
ꝑtãtes: neq̃ ſolum vt throno
aſtare ꝓpinquioꝛes poſſimus: enitẽdũ:

quin illum potius qui eo inſidet nob
hẽamus inhabitantẽ:ille nãqꝫ ſe odiẽ
tes dilexit:⁊ ĩ amore ꝑſeuerat. Solis
enĩ vt ꝓbis :ita et improbis ortũ pre
bet:iuſtiſqꝫ eque atqꝫ iniuſtis pluuiã
demittit Tu ergo amãtẽ te deũ cole.
ob hunc enim in te amorẽ inquit:ge⸗
hẽnã cõminatus eſt et ſupplicia:neqꝫ⸗
ciã quidẽ intercidens:ac tanqꝫ frenis
ſuſtinens:tuũ ad peiora ꝓlapſum:ꝑ⸗
ſpa aduerſaqꝫ obijciẽdo nihil ĩtermit
tit:quatenus te cõprimat ruiturũ.nã
et te non ſolũ ſibi adiungit:ſed oĩ im⸗
probitate:que quauis gehẽna graui
or habẽda ẽ liberũ reddit. Qꝫ ſi hec
dicta irriſeris:libueritqꝫ nequiter po
tius vitã ducere:ꝙ̄ ad diẽ vnum tor
mentis vexari:nihil eſt mirũ.id enim
eſt:cũ mentis non integre:tũ temulẽ
tie⁊ inſanabilis morbi indiciũ Nã et
pueri minutiores cũ medicũ ſpectãt :
vel vſtionẽ vel inciſurã aliquã illatu
rũ:diffugiũt gemebũdi:⁊ ſe lacerãtes
exiliũt:malũtqꝫ ſanie continua ⁊ tabe
interire:ꝙ̄ momẽtaneũ dolorẽ ferre:
vt in reliquũ conualeſcant .verũ qui
mentis ſunt cõpotes:non ignorãt ad
uerſam eã corꝑis valitudinẽ fore:cau
terio quouis ⁊ ſciſſione grauiorẽ:nec
minus improbũ eſſe:quoduis ſupplici
um malignitate excedit. Sanitas enĩ
medelã conſequitur:at morbi incuriã
et neglectũ:interitus vel aſſidua vali
tudo. Qꝫ aũt ſaĩtas lãgore ſit potior:
latet neminẽ.ſiquidẽ et ꝑdones haud
tũ ſane cũ latus tranſfodiũtur ſũt de⸗
plorandi:ſed cũ muros ꝑforãt⁊ hoĩes
enecant Nã ſi aĩa corꝑe preſtãtior eſt:
eius potiꝰ eſt deplorãdus ĩteritꝰ:idqꝫ
eo magis dolendũ:quo nullũ ex vul⸗
nẽ dolorẽ ſentit. Eniuero et q̃ ꝑdito
detinentur amore:maiori ſunt venia
digni:ꝙ̄ qui grauiori febre vexantur:
vinoqꝫ graues ꝙ̄ qui torquẽtur. Di⸗
cet aliqs. Si adeo hec vt inquis gra
uia ſunt:cur illa optamus?rñdebo eq̃
dem:qm̃ pleroſqꝫ vt aiunt hoĩm: pe⸗
iora delectant.ita vt malis electis:po
tiora ꝑtereãt:q̊d et in epulis rebuſqꝫ
publicis:ac vite huius actionibꝰ fruẽ
diſqꝫ voluptatibus:in feminis ipſis:
edibuſqꝫ et mãcipijs:agris:⁊ reliqs ĩ
rebus ſpectare licet. Quid enĩ delecta
bilius?mulieri ne an maribus cõmi⸗
ſceri:feĩs an iumentis?inuenies tamẽ
nonnullos feĩs reiectis cũ beluis ha⸗
bere congreſſum :mariũqꝫ corꝑa ſum
ma iniuria cõſpurcare:tã etſi que na⸗
turã ſequũtur:multo magis ꝙ̄ q̊ con
tra fuerint: voluptatẽ afferũt. Sunt
tñ pleriqꝫ qui res ſupplicio⁊ irriſione
dignas minuſqꝫ delectabiles ꝓ ſuaui⸗
bus⁊ amenis cõſectantur. Dicet ali⸗
quis At iſtiuſmodi res cõſueuiſſe nõ
nullis eẽ voluptati . Idcirco magis
ac magis eos dixerĩ calamitoſos:ꝙ ĩ⸗
ſauia ꝓ ſuauibus ducãt.penãqꝫ acer⸗
biorẽ ꝙ̄ pctã ipſa cõſtituãt.quod lon
ge aliter eſſe conſtat .nã ſi peccantibꝰ
pena obeſſet:neqꝫ mala deꝰ malis ĩge
reret.nec enĩ diuine fuerat volũtatis:
quos creaſſet.malos fore:neqꝫ is ne⸗
quitiã auxiſſet:qui eã extiguẽ maxim
ſit in modũ eniſus Nõ igit̃ illata pec
cãti pena ꝓ mala habẽda eſt:qui ma⸗
le cũ eo fuiſſet actũ: ſi nullo eſſet ſup⸗
plicio affectus:foretqꝫ' egrotanti illi
haud abſimilis:cui nulla pro eius va
litudĩe cura adhiberet Nil itaqꝫ adeo
officit ꝙ̄ abſurda ⁊ immoderata libi⸗
do.abſurdum autẽ dixerim: delitiaꝝ:
inanis glorie:potentatus:et reliquaꝝ
rerum que fruſtra appetuntur:cupidi
tatẽ. Qui enĩ molliorẽ hanc ſolutãqꝫ
vitã duxerit:⁊ ſi oĩbus appareat eſſe
beatior:cunctis tñ eſt profecto miſeri
or qñ quidẽ graues aĩe ſue heras:ti⸗
rannoſqꝫ inuexit. Eo nãqꝫ deus vitã
hanc laborioſaꝫ effecit.vt eius nos ꝑ
uitute liberaret:abſolutamqꝫ in liber

tatem induceret. ꝓpterea ꝙ et ſuppli-
tia comminatus eſt.et labores:molli-
tiē cōprimendo:vite huic coheredes
effecit. Nā ⁊ iudei cū luto eſſent ⁊ la-
teribus opandis aſtricti:⁊ humiles
erant:et deū frequentius inuocabāt.
poſtꝙ vero libertate ſūt vſi:dominū
queruli ad iram concitarūt:⁊ malis
ſunt innumeris circūuenti. Quid igit̄
de his dixeris:q̄ calamitatib⁹ ⁊ ꝑſſu-
ris nōnunꝙ ſuccūbunt? reſpondebis
fortaſſe illos non ob calamitatē aut
aduerſam fortunā:ſed ꝓpria quadam
imbecillitate ſuccubuiſſe. Nā ſi quis
adeo languenti ſit ſtomacho vt ama-
ram aliquā medelā q̄ illū ſanare que-
at non patiatur:ita vt hauſta offeciſſe
potius ꝙ profuiſſe videatur: non eſt
ꝑfecto potio iſta:ſꝫ affecti ſtomachi
valitudo culpanda:nec ſecus ea in re
animi leuitas quedam incuſanda eſt.
Nā qui fuerit aduerſis aīo conſterna-
tus:eandē vel maiorē in ꝓſpis iactu-
rā patietur. q̄ppe qui vinctus cōcide-
rit (id enī preſſurā ⁊ infortuniū dixe-
rim) facili⁹ cū ſolutus fuerit ⁊ liber:
lapſurus eſt. Si cōſtrictus itaqꝫ ⁊ ca-
lamitate preſſus cōuincitur quiſpiā:
longe magis cum ea vacu⁹ eſt aut miſ-
ſus fiet. Quo inquiet pacto aliq̄s po-
tuerim nō vinci infortunio ⁊ calami-
tate oppreſſus? Poteris q̄dē ſi te nō
fugerit volenti tibi vel inuito aduer-
ſa oīa eſſe tolerāda. que ſi animo pati-
enti tuleris: plurimū lucrifeceris ſi ī-
quo cōtumaci ⁊ maledico:calamitate
nihil imminuta:maiorē in te ꝓcellam
concitabis. Que cum ita ſint:faciam⁹
ex neceſſitate voluntatem ſeu virtu-
tem: Exempli gratia:ꝓpriū quis ami-
ſit filium:ſubſtantiā alius oēꝫ ⁊ fortu-
ne bōa. ſi noueris quo ſemel peractū
eſt nec deleri amplius nec ſolui poſſe:
licebit ex ea inſanabili calamitate:vti-
litatis aliquid cōparari: ſi magno ac
virili animo aduerſos tuleris fortūe
caſus:proqꝫ maledictis dn̄o laudem
referas. Hoc pacto que ſpem preter
obuenerint mala:in volūtatis officiū
cōmutabis. Spectaſti filiū immature
ereptum? dicito. Dn̄s dedit dn̄s ab-
ſtulit. Vidiſti rem tuā imminutam?
illud in ore habeto. Nudus exiui de
ventre matris mee: nudus decedam.
Uerum ſi improbis videris rē bene
ſuccedere. iuſtos aūt īfelices eſſe:mul-
taqꝫ et grauia pati:et eiuſmodi infeli-
citatis cauſam ignoras:dices. Beſti-
us factus ſum apud te:vez ego ſemꝑ
tecum. At ſi queſieris cur res hoc pa-
cto ferri permittat de⁹. Intellige ſta-
tutum eſſe per eum:iudicij diem:quo
mundū ſit iudicaturus. hoc modo ni-
hil poſtea heſitab:nihil ambiges. tūc
enim pro meritis quiſqꝫ:non ſecus ac
Lazarus ⁊ opulentus ille:receptur⁹
eſt premium. Reminiſcere quēadmo-
dū apoſtoli cū ceſi eſſent ⁊ diuexati:
tormentis pleriſqꝫ affecti:ſūmoꝑe le-
tabantur:ꝙ dignarentur pro xpi no-
mine iniurias ꝑpeti. Ipſe ꝓo cū ī ad-
uerſaꝫ incideris valitudinē:feres eq̄
aīo languorem:deoqꝫ ob id gratiā di-
ces:hoc mō parē illis recipies merce-
dē. Poteris p̄terea valitudine ⁊ do-
lore affectus deo grās reddē: ſi cū ex
animo colueris. nā ſi in ignē tres illi
cōiecti pueri aliiqꝫ pleriqꝫ carcere et
vincul' detēti vel mal' innumeris ob-
ducti:nihil ītermittebāt deo grās lau-
deſqꝫ referre:m̄lto magis. q̄ corpore
fuerit inſano ⁊ affecto. Nihil eſt enī ni-
hil inꝙ tā horridū tam ꝙ tremēduꝫ:
ꝙ hi qui vel morbo aut penis diſcru-
tiant̄:non ſuperent:ſi diuīo ſint amo-
re incēſi:⁊ ita vt neqꝫ ignis neqꝫ fer-
rū neqꝫ inopia:neqꝫ lāguor aliquis:
neqꝫ mors:neqꝫ aliud quippiā iſtiuſ-
modi. graue aut moleſtū appeat ei: q̄
hūc ſit erga deū amorē cōſecut⁹ q̄necē

aſpernatus cuncta:et irridens:ſubuo
labit ad celum vbi pari cū reliquis eo
dem diuerſantibus:vtetur beatitudi
ne:terris inſup et ponto repudiatis:
in diuine glorie ſplendorē duntaxat ꝛ
pulchritudinē firmabit obtutū:aliqꝫ
adeo aīm intendet:vt reb⁹ vite hui⁹
haudquaq̄ȝ aliquā in partē aduerſis:
flecti nequeat:vel ꝓſperis ꝛ iocūdis
efferri. Afficiamur itaqꝫ amore eiuſ
modi:quē equiparare nihil poteſt. nec
ſolū pñtium aut futuroꝝ bonoꝝ gra
tia:quin his ommiſſis:ob ipſius amo
ris naturā. ſic enim ſumus:cū in hac
vita tum in futura:ſupplicia euaſuri ꝛ
penas:ac regnū celeſte illud vendica
turi. Vlex neqꝫ gehēne euitatio:neqꝫ
celeſtis impij fruitio: pro magnis ha
bēda ſunt: ſi cū his que dicturi ſum⁹
conferantur. ſiquidē oīm preſtantius
eſt deū colere:eundēqꝫ tu i habē amo
torē:cuius amor etſi mutuo inter ho
mines eē cōtigerit:oēm ſupat volup
tatē:at ſi idē ꝛ deo ineſſe cōperit que
mens concipe. vel que eloquētia po
terit concupite aīe beatitudinē:quaꝫ
vel ſola tolerantia promēbitur: expli
care? Vt itaqꝫ expientia ipſa:cū ſpiri
talis iocunditatis huius:tū vite bea
tioris ꝛ dei i quo vniuerſe ſunt opes:
haberi p nos cognitio poſſit:relictis
ceteris:diuino huic amori ꝛ noſtri ob
lectandi cauſa:et dei qui et colēdus ꝛ
efferendus eſt gratia:incūbamus.

¶ De premijs ſcōꝝ diuerſiſqꝫ hono
ribus apoſtoloꝝ. et de gehenna ſi ſit
et vbi ſit. ¶ Sermo xix.

Haud eque idē beatis oībus i
dei regno honos habebitur.
ſiquidem neqꝫ xp̄i diſcipulos
inter ſe pares:oēs fuiſſe conſtat:tres
enim erant q̄ ceteris preſtarēt:quos
inter diſtare etiam videbatur. q̄ppe cū
deo vel minima queqꝫ acrior ſpit cu
re. aſtrum eniꝫ inquit ab aſtro differt
gloria. tametſi diſcipuli oēs:pro apo
ſtolis haberentur:vniuerſiqꝫ ſint ſu
per ſedes duodecim conſeſſuri: palā
qꝫ ſit ꝛ ſua ſingulos reliq̄ſſe: cū xp̄o:
et vitam duxiſſe ſingulos. qui tamen
cū eſſet orandi gratia ſeceſſurus:tres
ſecum ſumpſit. alioquin hos inter ne
minem preſtare aſſerit:cū dicit. Sedē
enim ad dexterā meā:aut ad ſiniſtrā:
nō eſt meum dare vobis: ꝫ quibus a
patre paratū eſt. Item et petrum re
liquis prefert dicēs. Petre amas me
plus his Et alibi. Johānes aūt cete
ros preter ab eo colebat. Erit aūt di
ligentiſſima in oēs inquiſitio:adeo vt
ſi parua re aliqua vel minima proxiꝫ
exceſſeris vel id ſit deo cure futuruꝫ:
et ita vt ex fulgore ſupne accepto. be
atoꝝ quiuis cognoſci poſſit. Nēpe ꝛ
loth: cū iuſtior haberetur. haud tam̄
Abraam par eſſe iuſticia videbatur.
Itē et Ezechias cū equior eſſet:nec
tñ dauid equitate erat aſſimilis. Pro
phete inſuper omnes cū iuſticia abū
darent:nō erant tñ vel ſinguli cū Jo
hanne conferēdi. Vbi igitur ſunt:qui
poſt tā acerrimā meritoꝝ inueſtigatō
nem nullā fore gehennā arbitrantur:
q̄ñ et iuſti oēs:ſi vel paruo reliquos
anteceſſerint:haudquaq̄ȝ paria ſunt p̄
mia recepturi? vt illud. Aſtrum enim
ab aſtro diſtat gloria. Quo ergo pacto
facinoroſi:eadē cuꝫ iuſtis ſtatione fu
turi ſunt? Huiuſcemōi rerū confuſio
nem:ne deū dixerim:neqꝫ hoīm quē
piā facturū exiſtimaueriꝫ. De ſi libet:
ex priſcoꝝ hoīm erratis et quantū il
li inter ſe diſtent:et dei q̄ȝ accuratiſſi
mū ſit iudiciū:patefaciam. Peccauit
adam:peccauit et Eua:ita vt vtriqꝫ
preuaricati ſunt:vtiqꝫ nec paria eorū
errata:ſic abſimili ſūt affecti supplicō.
ſiquidē hoꝝ adeo erāt peccata diuer
ſa. vt paulus aſſerat Adam nihil fuiſ
ſe fallacie perpeſſum:quin Euā quia